

Sreda, 9. marec 2011

54. poziva turško vlado, naj v celoti podpre prizadevanja mednarodne skupnosti, da bi Iranu preprečila pridobitev jedrskega orožja, ter obžaluje turško glasovanje proti ustrezni resoluciji varnostnega sveta OZN; meni, da bi Turčija lahko prispevala k demokratizaciji Irana in krepitvi človekovih pravic v tej državi, če bi pri tem svoja prizadevanja uskladila z EU;

55. meni, da ima Turčija pomembno vlogo pri pospeševanju dialoga v mirovnem procesu na Bližnjem vzhodu in pri spodbujanju stabilizacije v Libanonu, ter poziva Turčijo, naj obnovi tesne vezi z Izraelom, nadaljuje svoje konstruktivno posredovanje ter zlasti prispeva h krepitvi palestinske oblasti;

56. ceni turško konstruktivno vlogo pri podpori prizadevanjem čezatlantskih partnerjev v Afganistanu in na Balkanu; vendar obžaluje, ker turški pomisleki ovirajo strateško sodelovanje NATO–EU, ki presega sporazum Berlin plus;

57. poziva turško vlado, naj podpiše in predloži v ratifikacijo statut Mednarodnega kazenskega sodišča in s tem dodatno poveča prispevek Turčije k globalnemu multilateralnemu sistemu ter njeno sodelovanje v tem sistemu;

58. je seznanjen z zaključki in izboljšavami, ki jih je v letnem poročilu o izvajanju instrumenta predpristopne pomoči za leto 2009 predlagala Komisija, z namenom opredeliti prednostne cilje in projekte v skladu s pristopnimi merili, kakor je predlagalo Računsko sodišče v posebnem poročilu št.16/2009; poudarja, kako pomembno je podrobno spremljanje izvajanja instrumenta predpristopne pomoči, saj poteka vse več projektov;

*

* *

59. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, generalnemu sekretarju Sveta Evrope, predsedniku Evropskega sodišča za človekove pravice, vladam in parlamentom držav članic ter vladi in parlamentu Republike Turčije.

Vključevanje Črne gore v evropske integracije

P7_TA(2011)0091

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. marca 2011 o vključevanju Črne gore v evropske integracije

(2012/C 199 E/14)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sklepa Evropskega sveta z dne 17. decembra 2010, da se Črni gori dodeli status države kandidatke za pristop k Evropski uniji,
- ob upoštevanju Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o mnenju Komisije o prošnji Črne gore za članstvo v Evropski uniji (KOM(2010)0670),
- ob upoštevanju Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o strategiji širitve in glavnih izzivih v letih 2010–2011 (KOM(2010)0660),

Sreda, 9. marec 2011

- ob upoštevanju stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Črno goro na drugi strani z dne 29. marca 2010 ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju sporazuma med ES in Črno goro o ponovnem sprejemu oseb z dne 8. novembra 2007 ⁽²⁾ in Uredbe Sveta (ES) št. 1244/2009 z dne 30. novembra 2009, sprejete dne 1. decembra 2009, o spremembi Uredbe (ES) št. 539/2001 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju priporočil stabilizacijsko-pridružitvenega parlamentarnega odbora EU-Črna gora s 27. in 28. septembra 2010,
 - ob upoštevanju člena 110(2) Poslovnika,
- A. ker je Evropski svet v Solunu 19. in 20. junija 2003 ponovno potrdil, da je prihodnost Zahodnega Balkana v Evropski uniji; ker je bila ta izjava večkrat ponovljena na Evropskem svetu v Bruslju 15. in 16. junija 2006 in na poznejših vrhunskih srečanjih;
1. odobrava splošno soglasje in visoko prednost, ki jo procesu vključevanja namenjajo vladne in opozicijske stranke v Črni gori, zaradi česar je država od svoje neodvisnosti v procesu reform dosegla dober napredek; odobrava novo politično vodstvo v Podgorici in spodbuja novo vlado, naj nadaljuje s procesom vključevanja Črne gore v Evropo ter pospeši reforme, ki bodo omogočile izpolnitev kölnskih meril;
 2. odobrava sklep Evropskega sveta z dne 17. decembra 2010, da se Črni gori dodeli status države kandidatke za pristop k v Evropski uniji; vseeno obžaluje, da v priporočilu status kandidatke ni združen s pravico do začetka pogajanj, ter poudarja, da ne bi smeli neupravičeno ali nerazumno odlašati z odločitvijo o njihovem začetku; pričakuje, da se bodo pogajanja začela najkasneje po objavi poročila Komisije o napredku za leto 2011, če bo Črna gora dobro napredovala pri izpolnjevanju meril uspešnosti, ki jih je določila Komisija;
 3. odobrava odločitev Sveta, da z 19. decembrom 2009 omogoči državljanom Črne gore potovanje brez vizumov (popolna liberalizacija vizumskega režima) na schengensko območje; poudarja pomen tega ukrepa za razvoj medosebnih stikov, zlasti na področju izobraževanja, raziskav, turizma, poslovnih stikov in mednarodnega sodelovanja med sindikati; poziva države EU, ki niso v schengenskem območju, naj razmislijo o sprejetju podobnega režima liberalizacije vizumov za državljane Črne gore, zlasti ob upoštevanju nemotenega izvajanja režima liberalizacije vizumov z državami EU, ki so v schengenskem območju;
 4. izraža odobravanje, ker je postopek vzpostavitve pravnega in ustavnega okvira države skoraj dokončan; vendar opozarja, da je bil skrajni rok za uskladitev obstoječega pravnega sistema z novo ustavo že četrtič podaljšan, ter poziva oblasti, naj hitro sprejmejo manjkajočo zakonodajo, zlasti spremenjeni pravni okvir za volitve; poziva politične stranke, naj skladno s priporočili OVSE-ODIHR in Beneške komisije brez dodatnih zamud dosežejo soglasje glede osnutka zakona ter izboljšajo mehanizme za preverjanje pritožb v zvezi z volitvami v okviru volilne komisije ali sodišč; poziva črnogorski parlament, naj nujno in bistveno okrepi svoje zmogljivosti za preverjanje, ali so zakoni, ki jih predlaga vlada, skladni s pravnim redom Unije, ter poziva Komisijo, naj v zvezi s tem v okviru predpristopnega instrumenta zagotovi potrebno tehnično pomoč; nujno poziva vlado, naj poveča preglednost in javno dostopnost zakonodajnega postopka;

⁽¹⁾ UL L 108, 29.4.2010, str. 1.

⁽²⁾ UL L 334, 19.12.2007, str. 25.

⁽³⁾ UL L 336, 18.12.2009, str. 1.

Sreda, 9. marec 2011

5. z zadovoljstvom ugotavlja, da se pomoč predpristopnega instrumenta (IPA) v Črni gori dobro izvaja; spodbuja črnogorsko vlado in Komisijo, naj poenostavi upravni postopek za financiranje instrumenta IPA, da bi postal bolj dostopen manjšim in necentraliziranim organizacijam civilne družbe, sindikatom in drugim upravičencem;
6. ponavlja velik pomen načel pravne države za razvoj države in za verodostojnost državnih institucij v očeh državljanov; zato pozdravlja intenzivno dejavnost vlade in parlamenta med pripravo in sprejemanjem potrebne zakonodaje; vseeno opozarja na pomen sodelovanja javnosti pri oblikovanju nove zakonodaje in njenem učinkovitem izvajanju, da bodo državljani opazili napredek;
7. pozdravlja pobudo črnogorskega parlamenta, da bi postala funkcija predsednika državne volilne komisije poklicna, vendar poziva tudi k profesionalizaciji drugih članov tega organa in k izboljšanju njegove zmogljivosti, da bi zagotovili pregledno, demokratično in učinkovito upravljanje volilnih postopkov;
8. ugotavlja dober napredek pri sprejemanju pomembne zakonodaje na področju boja proti korupciji in odobrava sprejetje nove strategije in akcijskega načrta, pa tudi ustanovitev nacionalne komisije za njuno izvajanje; poudarja pa, da je korupcija še razširjena na mnogih področjih, zlasti v gradbeništvu, v procesu privatizacije ter pri javnih naročilih, kar pomeni velik problem; ugotavlja tudi, da so dosednji rezultati pri preiskavah, pregonu in končnih obsodbah v primerih korupcije še vedno šibki; poudarja, da je treba vzpostaviti jasno določen in celosten okvir za boj proti korupciji, ki bo poleg boljšega izvajanja zakona o prostem dostopu do informacij in usklajenosti organov pregona vključeval tudi enoten organ, ki bo spremljal in uveljavljal obveznosti vladnih organov ter ukrepal v primeru pritožb javnosti (varuh človekovih pravic); opozarja, da je treba sprejeto zakonodajo na tem področju učinkovito izvajati, da bodo imeli organi pregona na voljo novo orodje za boj proti korupciji; nujno poziva k spremembi zakonodajnega okvira za financiranje političnih strank in volilnih kampanj, da bi zagotovili neodvisen nadzor in preglednost mehanizmov financiranja;
9. poziva k odločnim ukrepom za odpravo primerov navzkrižja interesov v javni upravi, in sicer z okrepitevijo komisije za navzkrižje interesov, ki ji je treba dati pristojnost, da preverja prijave premoženjskega stanja javnih uslužbencev in kaznuje nepravilnosti; prav tako poziva k spremembi zakona o preprečevanju navzkrižja interesov pri opravljanju javnih funkcij, ki poslancem in drugim izvoljenim predstavnikom omogoča opravljanje funkcij v upravnih ali nadzornih telesih; v nekaterih primerih lahko to navzkrižje odpravita popolna preglednost in izjava o interesih, ki jo predložijo izvoljeni predstavniki;
10. opozarja, da se zakon o svobodi informiranja izvaja s težavo, zlasti ko gre za zagotavljanje dokumentov, ki bi lahko razkrili korupcijo na področju privatizacije in javnih naročil; nujno poziva vlado, naj olajša dostop do pomembnih podatkov; poziva državne oblasti, naj se vzdržijo pritiskov na nevladne in neprofitne organizacije in na splošno na akterje civilne družbe, ki preiskujejo primere korupcije in organiziranega kriminala ter so prevzeli vlogo psa čuvaja;
11. ugotavlja napredek pri reformi sodstva, ki ga dokazuje sprejetje pomembnih sprememb na področju kazenskih postopkov in druge materialne zakonodaje, zahvaljujoč kateremu so se povečali razpoložljivi človeški viri in zmanjšali sodni zaostanki; vseeno poudarja, da je treba zagotoviti odgovornost in učinkovitost sodstva in tožilcev, pa tudi njihovo neodvisnost od političnih vplivov; poudarja, da je treba zagotoviti celovito izvajanje etičnega kodeksa; nujno zahteva spremembo sistema imenovanja sodnikov in tožilcev ter odpravo prakse, da tožilce ter člane sodnih in tožilskih svetov imenujeta izključno parlament z enostavno večino in vlada; zaskrbljen je tudi zaradi možnosti nakopičenja prevelike moči v osebi predsednika vrhovnega sodišča in vrhovnega državnega tožilca; poziva k sprejetju zakona za ureditev dostopa do brezplačne pravne pomoči; poziva k poenotenju sodne prakse, da bi zagotovili predvidljiv sodni sistem in zaupanje javnosti; poudarja pomen okrepitve mednarodnega sodelovanja, zlasti s sosednjimi državami;
12. poziva Črno goro, naj še dodatno izboljša skupna merila za usposabljanje v sodstvu, ki se bodo uporabljala v centru za usposabljanje v sodstvu, ter temu cilju nameni potrebna finančna sredstva;

Sreda, 9. marec 2011

13. poziva Komisijo, naj v naslednje poročilo o napredku vključi oceno vplivov in rezultatov, doseženih z dodeljevanjem sredstev EU za reformo sodstva in boj proti korupciji;
14. poudarja, da ostaja organizirani kriminal, zlasti pranje denarja in tihotapljenje, še naprej problem, in to kljub izboljššanemu pravnemu okviru in njegovemu izvajanju; poziva oblasti, naj sprejmejo ukrepe za povečanje zmogljivosti kazenskega pregona, zlasti proaktivnih preiskovalnih zmogljivosti, ter izboljšajo usklajenost različnih teles in organov, vključno s sodelovanjem z ustreznimi organi v sosednjih državah in z mednarodnimi organi, da bi dosegli zanesljive rezultate v boju proti organiziranemu kriminalu; pozdravlja sprejetje zakona o kazenskem postopku in poziva k njegovi hitri in ustrezni uveljavitvi;
15. odobrava izboljšave pri delu parlamenta, vendar priporoča nadaljnja prizadevanja za zagotovitev visoke kakovosti sprejete zakonodaje in njene skladnosti s pravnim redom Skupnosti; poziva k večjemu notranjemu dodeljevanju proračunskih sredstev in človeških virov ter k še večji pomoči EU črnogorskemu parlamentu, na primer prek tesnega sodelovanja s parlamenti držav članic ali z Evropskim parlamentom, da bi se povečale zmogljivosti poslancev in parlamentarne sekretariata za zagotavljanje nadzora in spremljanja vlade, kot je navedeno v mnenju Komisije;
16. poziva k nadaljnjim reformam javne uprave, ki ima še vedno premalo sredstev in je očitno spolitizirana, zlasti pa k reviziji zakona o javnih uslužbencih in delavcih v državnih organih, da se vzpostavi celosten in na odlikah temelječ sistem zaposlovanja, ki bo vključeval pregledna pravila za zaposlovanje ter predpisoval postopke za napredovanje; poudarja tudi, da je treba okrepiti človeške vire na ravni lokalne uprave ter zagotoviti zadostna sredstva za njeno delovanje, da bi zagotovili učinkovitost in preglednost, ki sta še zlasti pomembni zaradi tekočega procesa decentralizacije; opozarja, da je treba spoštovati pravno zavezujoče odločitve organa za upravljanje človeških virov; poudarja, da je treba izboljšati pravni in institucionalni okvir, da se okrepi odgovornost in spoštovanje načel pravne države v javni upravi, zlasti na področju davčne službe, javnih naročil, urbanističnega načrtovanja in izdaje licenc v lokalni upravi ter carin; pozdravlja odprtje regionalne šole za javno upravo v Danilovgradu;
17. odobrava sprejetje splošnega zakona o prepovedi diskriminacije pri zaposlovanju ali zagotavljanju javnih storitev, ki prepoveduje diskriminacijo na podlagi katerih koli drugih razlogov razen odlik, saj gre za pomemben korak pri vzpostavljanju pravnega okvira, ki bo omogočal boj proti diskriminaciji; ugotavlja pa, da je v zakonu verjetno ostalo nekaj pomanjkljivosti, in poziva k njihovi popravi; poudarja, da so ranljive skupine, kot so Romi, Aškali in tako imenovani Egipčani ter invalidne osebe, domnevno še vedno žrtev diskriminacije in da je diskriminacija na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete še zelo razširjena, vključno pri državnih organih; nujno poziva črnogorske oblasti, naj okrepijo izvajanje mehanizmov za preprečevanje, spremljanje, kaznovanje in pregon primerov diskriminacije; izraža zaskrbljenost, ker se delovnopravne pravice invalidov ne spoštujejo v celoti in s tem v zvezi pozdravlja memorandum o položaju invalidov na trgu dela, ki so ga podpisale Konfederacija sindikatov Črne gore in nevladne organizacije;
18. izraža zaskrbljenost, ker so ženske še vedno slabo zastopane v procesih odločanja in na vodilnih položajih v javni upravi, na primer v parlamentu, na ministrstvih in na vodilnih vladnih funkcijah, pa tudi pri vodenju javnih podjetij; poziva k ukrepom za hitro vključevanje politike enakosti med spoloma, in sicer z uveljavitvijo akcijskega načrta, ter za uvedbo načela enakega plačila;
19. pozdravlja sprejetje zakona o zaščiti pred nasiljem v družini in poziva vlado, naj ga hitro uveljavi, hkrati pa naj dodeli finančno podporo organizacijam, ki zagotavljajo storitve žrtvam; poziva oblasti, naj podprejo kampanjo ozaveščanja za informiranje žensk o njihovih pravicah ter politiko nične strpnosti do nasilja v družini;
20. nujno poziva črnogorske oblasti, naj zagotovijo celovito izvajanje ustreznih zakonskih določb, vključno z zakonom o pravicah in svoboščinah manjšin; opominja, da je treba vse manjšine zaščititi s strogim izvajanjem protidiskriminacijskega zakona; spodbuja Črno goro, naj vloži dodatne napore v ozaveščanje o vseh oblikah diskriminacije; črnogorske oblasti spodbuja, naj še naprej celovito podpirajo izvajanje državnega akcijskega načrta za razrešitev statusa razseljenih oseb;

Sreda, 9. marec 2011

21. odobrava na splošno dobre odnose med etničnimi skupinami in zadovoljivo splošno zaščito pravic manjšin v državi in ponavlja, da vse to predstavlja pozitivno podlago, na kateri se lahko začne proces vzpostavljanja miru v regiji, ki sta jo v preteklosti zaznamovala medetnično nasilje in množična razselitev prebivalstva; vseeno pa poziva oblasti in upravne strukture, naj se še naprej posvetujejo z manjšinskimi skupnostmi in s tem pripomorejo k spravi v regiji; v ta namen opozarja, da je treba razjasniti ustavno določbo o ustrezni zastopanosti manjšin, in odobrava ukrepe, ki so bili sprejeti za izdelavo natančnih statistik na tem področju; poziva k uskladitvi zakona o državljanstvu in zakona o tujcih z evropskimi standardi; spodbuja politične in verske voditelje na obeh straneh srbsko-črnogorske meje, naj prispevajo k pozitivnemu medetničnemu in medverskemu vzdušju, in sicer z iskanjem sporazumnih rešitev glede kontrolnih vprašanj, vključno glede verskih objektov, ki so predmet spora;

22. poudarja, da imajo skupnosti Romov, Aškalov in tako imenovanih Egipčanov še vedno težave zaradi pogoste diskriminacije; poziva oblasti, naj izboljšajo njihove življenjske razmere ter njihov dostop do storitev na področju socialne varnosti, zdravja, izobraževanja in zaposlovanja, hkrati pa naj jim priskrbijo identifikacijske dokumente, ki so pogoj za dostop do vseh javnih storitev; poudarja, da je nujno treba izboljšati življenjske razmere v taboru Konik ter sprejeti in izvajati vzdržno strategijo za izboljšanje razmer v taboru oziroma za njegovo morebitno zaprtje;

23. ponovno poudarja pomen dejavnih in neodvisnih organizacij civilne družbe za demokracijo; pozdravlja izboljšano sodelovanje vlade z nevladnimi organizacijami, zlasti v boju proti korupciji; poziva k nadaljnji krepitvi odnosov in k širšemu posvetovanju z nevladnimi organizacijami pri določanju politike, vključno pri pripravi politik in zakonodaje ter pri spremljanju dejavnosti oblasti; poudarja ključno vlogo akterjev civilne družbe, ki prispevajo k okrepljenemu regionalnemu sodelovanju na socialnem in političnem področju; odobrava delo Nacionalnega sveta za evropsko integracijo, ki vključuje civilno družbo, vlado, sodstvo in opozicijo, vendar poziva k okrepitvi njegove vloge v procesu vključevanja v EU;

24. poziva črnogorsko vlado k tesnemu sodelovanju in rednemu dialogu z nevladnimi organizacijami, sindikati in drugimi organizacijami civilne družbe; v zvezi s tem pozdravlja imenovanje Sveta za sodelovanje med črnogorsko vlado in nevladnimi organizacijami; poudarja, da je treba okrepiti institucionalni okvir sodelovanja med vlado, nevladnimi organizacijami, sindikati in drugimi organizacijami civilne družbe;

25. odobrava napredek pri izvajanju bolonjskega procesa reform in poziva k nadaljnjim prizadevanjem za izboljšanje kakovosti splošnega in poklicnega izobraževanja, da bodo mladi pridobili večšine in znanja, ki jih potrebujejo, da bodo konkurenčni na trgu dela; poziva k bolj učinkovitemu izvajanju strategije vključujočega izobraževanja, ki naj zajema tudi otroke iz ranljivih skupin,

26. priznava, da je črnogorska vlada s sprejetjem zakona o elektronskih medijih in spremembah kazenskemu zakoniku naredila korak naprej k zagotavljanju svobode medijev, vendar poziva k nadaljnjim ukrepom za zagotavljanje neodvisnosti in strokovnosti medijev, vključno s krepitvijo zmogljivosti in neodvisnosti javne radiotelevizije; poziva črnogorske oblasti, naj si še naprej prizadevajo za delovanje medijev brez političnega vmešavanja in za neodvisnost regulatornih organov; opozarja na nesorazmerne kazni za klevetanje, ki še naprej ovirajo svobodno in neodvisno delo novinarjev, in poziva, naj se zakonodaja in praksa glede klevetanja v celoti uskladi s sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice; poudarja, da je treba v celoti preiskati in po potrebi sodno preganjati prijavljene primere ustrahovanja novinarjev in aktivistov civilne družbe ter fizičnega nasilja nad njimi; meni, da bi morali novinarji upoštevati visoke strokovne standarde in poklicni etični kodeks;

27. pozdravlja dobre rezultate, ki jih je država dosegla pri izvajanju gospodarskih reform, vendar poudarja, da je finančna kriza opozorila na potencialne šibkosti v njenem gospodarskem modelu in na nujnost nadaljnjih strukturnih sprememb; poziva zlasti k nadaljnjim ukrepom za učinkovitejše spremljanje in izvajanje privatizacijskih pogodb, zagotavljanje preglednosti pri nujenju državne pomoči ter sprejetje boljše in bolj enostavne regulacije poslovnega okolja, zlasti pa za lažje delovanje malih in srednjih podjetij;

Sreda, 9. marec 2011

28. ugotavlja boljše delovanje trga dela, vendar je zaskrbljen zaradi precejšnje stopnje neformalne zaposlenosti; meni, da je neformalna ekonomija globoko zakoreninjen problem, ki ga je treba reševati s premišljenimi strategijami, v katerih morajo biti zajeti vsi družbeni vidiki; opozarja, da je za trg dela še vedno značilna strukturna nezaposlenost, medtem ko ostajajo visokokvalificirana delovna mesta nezasedena, kar kaže na nesorazmerje med zahtevanimi in razpoložljivimi znanji in spretnostmi; pozdravlja sprejetje nacionalnega okvira kvalifikacij, ki bo vključeval pravne pogoje za odpravo tega nesorazmerja, in poziva črnogorsko vlado, naj začne to hitro izvajati;
29. poudarja, da je za Črno goro pomembno izboljšanje prometne infrastrukture in zagotovitev poveztivosti njenega prometnega sistema s sistemi sosednjih držav; poziva k nadaljnjemu razvoju železniških sistemov in posodobitvi obstoječega sistema, ki pomeni izvedljivo in okolju prijazno alternativo cestam in bi lahko prevzel znatni delež prevoza blaga in potnikov;
30. poudarja, da je Črna gora ratificirala osem temeljnih konvencij Mednarodne organizacije dela o pravicah delavcev in revidirano Evropsko socialno listino; izpostavlja, da delovno pravo sicer določa temeljne delavske in sindikalne pravice, vendar še veljajo omejitve; spodbuja Črno goro, naj te pravice okrepi; poudarja velik pomen socialnega dialoga in spodbuja črnogorsko vlado, naj okrepi vlogo socialnega sveta in tako poveča svoje ambicije; poudarja, da je treba povečati preglednost in učinkovitost tega sveta;
31. odobrava, da je Črna gora v svoji ustavi opredeljena kot ekološka država; ugotavlja, da ima v gospodarstvu države pomembno vlogo turizem, ki s svojim potencialom lahko prispeva k razvoju države; ugotavlja pa, da turizem prinaša tveganja za okolje, zato poziva vlado, naj sprejme dodatne ukrepe za zaščito narave, na primer hitro uveljavitev zakona o okolju in sprejetje manjkajočih občinskih predpisov, ki so potrebni za preprečitev morebitnega opustošenja jadranske obale; posebej opozarja, da je treba učinkovito ravnati z odpadki, zlasti na lokalni ravni, in zagotoviti njihovo varno odstranjevanje; odobrava ukrepe, usmerjene v razvoj gospodarstva z nižjimi emisijami ogljikovega dioksida, in sicer z razvojem velikega potenciala hidroelektrične energije in drugih obnovljivih vrst energije, ki bi prispeval k zadovoljitvi domačih potreb in postal pomemben vir izvoza in prinašalec deviz; vseeno pa opozarja, da imajo veliki jezovi pogosto zelo negativne posledice za okolje, in poziva, da je treba, preden se jih odobri ali dovoli, izvesti ustrezne in pregledne okoljske ocene v skladu s pravnim redom EU, vključno boljšimi možnostmi z okoljskega vidika, z javno udeležbo in z vključevanjem civilne družbe;
32. poziva črnogorske oblasti, zlasti ministrstvo za gospodarstvo, naj na svoji spletni strani javno objavijo vse priloge in dokumente v zvezi z nedavno sklenjenim sporazumom o vzpostavitvi podzemnega energetskega voda med Črno goro in Italijo; poziva, naj se javno razkrijejo vse posledice pogodbe, vključno z učinkom na okolje;
33. z zadovoljstvom ugotavlja, da je Črna gora močno zavezana regionalnemu sodelovanju in je konstruktiven regionalni partner; izraža pohvalo Črni gori zaradi njenih dobrih odnosov s sosednjimi državami in njene vloge pri splošni stabilizaciji regije; ugotavlja, da je država dejavna članica večine regionalnih organizacij in da je sklenila vrsto sporazumov o pravosodnem in policijskem sodelovanju s sosedami; pozdravlja nedavno ratificirana sporazuma s Hrvaško in Srbijo o ponovnem sprejemu ter nedavno sklenjeni sporazum s Srbijo in Hrvaško o izročitvi; poziva državo, naj pred Meddržavnim sodiščem hitro razreši vprašanje meje s Hrvaško;
34. poudarja, da je črnogorski parlament kot prvi v regiji sprejel resolucijo o genocidu v Srebrenici in pozdravlja ta korak kot pomemben prispevek k spravi v regiji;
35. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladi in parlamentu Črne gore.